

Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés

A kiskérődző-ágazat
lehetőségei a Vidékfejlesztési
Programban

Az EU Közös Agrárpolitikájában, a II. tengely
keretében elérhető agrár-vidékfejlesztési
támogatások jelentős szerepet játszanak
az egyes ágazatok fejlődésében, valamint a
hasznosítható források elérhetőségében.

Szerkeszti
a szerkesztőbizottság
27. évfolyam
2018/1

A szerkesztőbizottság tagjai: **Bátor Árpád**, a Juh Terméktanács elnöke, **Dr. Jávor András**, egyetemi tanár, elnökségi tag, **Dr. Kukovics Sándor**, ügyvezető igazgató, Juh Terméktanács, **Dr. Békési Gyula**, **Dr. Mucsi Imre**, egyetemi tanár,
Szerkesztette: **Avar László**

A kiskérődző-ágazat lehetőségei a Vidékfejlesztési Programban

Az EU CAP rendszerén belül a kettes pilér keretében elérhető agrár-vidékfejlesztési támogatások jelentős szerepet játszanak az egyes ágazatok fejlődésében, valamint az elérhető és hasznosítható források elérhetőségében. A Vidékfejlesztési Program (VP) Magyarország prioritásait tartalmazza azon kb. 1300 milliárd forint felhasználását illetően, amely a 2014–2020 közötti hétéves időszak vonatkozásában rendelkezésre áll. A forrás 44%-a beruházási jellegű, 20%-a pedig az agrár-környezetgazdálkodási és az ökológiai gazdálkodási intézkedések céljait szolgálja. A beruházási jellegű intézkedéseken belül a VP különleges hangsúlyt fektet az állattenyésztési és a kertészeti ágazat fejlesztésére, továbbá az öntözött területek növelésére.

A VP 4-es intézkedése alapján több pályázati felhívás megjelent az állattenyésztési ágazat fejlesztése céljából. E felhívások keretében a források legalább 80%-a kizárólag a legfeljebb 1 275 000 euró Standard Termelési Érték (STÉ) üzemmérettel rendelkező mezőgazdasági termelők számára biztosított. A támogatásra olyan mezőgazdasági termelők, mezőgazdasági termelők csoportjai, illetve fiatal mezőgazdasági termelők jogosultak, akik legalább 6000 STÉ üzemmérettel rendelkeznek és árbevételeik legalább 50%-ban mezőgazdasági tevékenységből származnak. Az alábbi elemzésben a kiskérődző-ágazatokban által elérhető támogatási jogcímeket, valamint a márt elnyert támogatások fő jellemzőit foglalják össze.

Az egyes támogatási jogcímek és kihasználtságuk

A VP különböző jogcímei keretében igénybe vehető források között a *tárgyi eszközökre való beruházás* vezető szerepe elvitathatatlan (44%). Az AKG+ökogazdálkodás áll a második helyen (20%). Nagyság szerint az *alapvető szolgáltatások és falumegújítás* ezektől elmaradva foglalja el a harmadik helyet (7%). A soron következő a *Natura 2000 és a THÉT* (természeti hátránnyal érintett területek) részesedése, ami 6%. Az *erdőterületek fejlesztése, megújítása, védelme*, valamint a *helyi fejlesztés (CLLD)* egyaránt 5–5%-kal részesedik a VP forrásaiból. *Állattartó telepek korszerűsítésére* 3% jut. A *technikai segít-*

ségnyújtás, a kockázatkezelés, valamint a termelői csoportok címszavak 2–2%-kal részesednek a VP-forrásból. Az egyéb címszó alá sorolt jogcímek (*szakképzés, szaktanácsadás, együttműködés, minőségi rendszerek, determináció*) együttesen 4%-ot tesznek ki a VP forrásaiból.

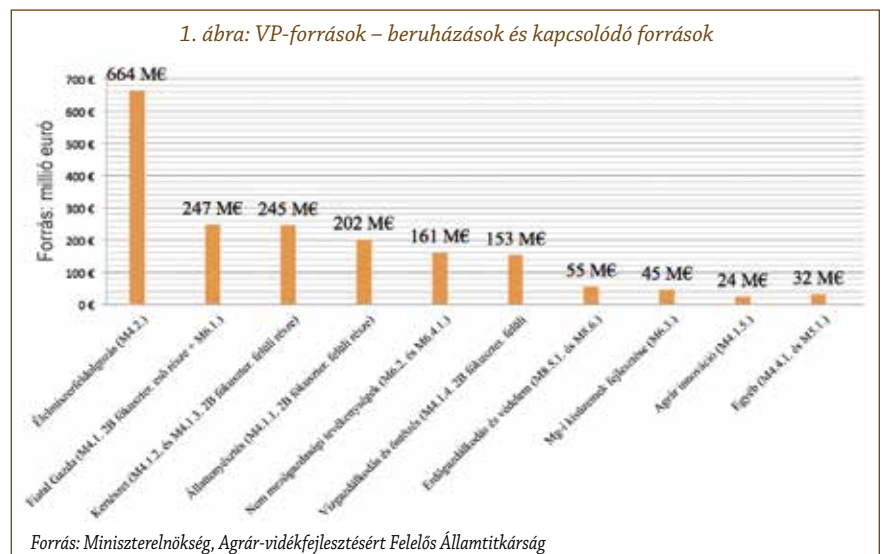
A tárgyi eszközökre való beruházás jogcímek szerint megoszlását az 1. ábrán mutatjuk be.

Állattartó telepek korszerűsítése

A VP 4-es intézkedése alapján több pályázati felhívás jelent meg az állattenyésztés fejlesztése érdekében. E felhívások keretében a források legalább 80%-a kizárólag a legfeljebb 1 275 000 euró STÉ méretű mezőgazdasági

Az állattartó telepek korszerűsítését támogató, ugyancsak a VP 4-es intézkedése alapján 2016. márcus 25-én megjelentetett felhívások célja az állattartásra, valamint az előállított termék kezelésére, tárolására szolgáló épületek, építmények kialakításának, valamint az állattartáshoz kapcsolódó eszközök, gépek beszerzésének támogatása. A felhívások kiemelten támogatják az állattartó telepek létesítményeinek épületenergetikai, épületgépészeti felújítását, technológiáinak korszerűsítését, valamint a megújuló energia hasznosítására irányuló technológiák beszerzését:

- A VP2-4.1.1.3-16 kódszámú, 19,86 milliárd forint keretösszegű *Szarvasmarhatartó te-*

termelők számára biztosított. A támogatásra olyan mezőgazdasági termelők, mezőgazdasági termelők csoportjai, illetve fiatal mezőgazdasági termelők jogosultak, amelyek üzemének mérete legalább 6000 STÉ, és árbevételeik legalább 50%-ban mezőgazdasági tevékenységből származnak.

Elsőként a VP5-4.1.6-15 kódszámú, *Trágyatárolók építése* című felhívás jelent meg. A felhívás célja, hogy az állattartó telepek megfeleljenek a trágyaelhelyezési előírásoknak. A felhívás keretében egyéni projekt esetén maximum 50 millió forint, kollektív projekt esetén maximum 100 millió forint vissza nem térítendő támogatás volt igényelhető.

lepek korszerűsítése című felhívás keretében egyéni projekt esetén maximum 500 millió forint, kollektív projekt esetén maximum 1 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás volt igényelhető.

- A VP2-4.1.1.5-16 kódszámú, 19,86 milliárd forint keretösszegű *Sertéstartó telepek korszerűsítése* című felhívás keretében egyéni projekt esetén maximum 500 millió forint, kollektív projekt esetén maximum 1 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás volt igényelhető.

- A VP2-4.1.1.2-16 kódszámú, 19,86 milliárd forint keretösszegű *Baromfitartó telepek korszerűsítése* című felhívás keretében egyéni

projekt esetén maximum 500 millió forint, kollektív projekt esetén maximum 1 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás volt igényelhető.

- A VP2-4.1.1.1-16 kódszámú, 5,95 milliárd forint keretösszegű *Állattartó telepek korszerűsítése* című felhívás célja a lófélék, a húshasznosítású galamb, a fűrj, a nyúl, a méh és a csincsilla tartásának támogatása. A felhívás keretében egyéni projekt esetén maximum 100 millió forint, kollektív projekt esetén maximum 200 millió forint vissza nem térítendő támogatás volt igényelhető.
- A VP2-4.1.1.4-16 kódszámú, 3,97 milliárd forint keretösszegű *Juh- és kecsketartó telepek korszerűsítése* című felhívás keretében egyéni projekt esetén maximum 50 millió forint, kollektív projekt esetén maximum 100 millió forint vissza nem térítendő támogatás volt igényelhető. E felhívás keretében 381 projekt részesült támogatásban, összesen 5,52 milliárd forint összegben.

Az e támogatási jogcím célját, igénybe vételének feltételeit és a benyújtott támogatások összegét a 2. ábrán foglaltuk össze.

A juh- és kecsketelepek korszerűsítése jogcím keretében önállóan támogatható tevékenységek:

- A versenyképesség javítása érdekében építéssel járó technológiák, valamint az állattartáshoz szükséges gépek beszerzése.
 - Építéssel járó állattartási technológia kialakítása.
 - Építéssel nem járó, az állattartáshoz kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése.
- Az állattartó gazdaságokban az energiafelhasználás csökkentése, az erőforrás-hatékonyság javítása. Épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások, valamint a megújuló energia felhasználására irányuló technológiák alkalmazása.

- Energiahatékonyság javítására vonatkozó tevékenységek.
- Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása.

Erre a jogcímre 9,25 milliárd forint értékben 542 pályázatot nyújtottak be. Az igénylések átlagos összege mintegy 17 millió forint volt. Az elbírálás során 381 pályázat nyert, az átlagos támogatási összeg 14,5 millió forint lett. A megítélt támogatások összege 5,52 milliárd forintot tesz ki.

A beérkezett igénylések száma meglehetősen nagy megyénkénti eltérést mutatott (3. ábra), ugyanakkor csaknem hűen követte a juh- és kecskeszám megoszlását. A legtöbb pályázat Hajdú-Bihar megyéből, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből és Bács-Kiskun megyéből érkezett.

Fiatal gazdálkodók támogatási rendszere

Magyarország 2014–2020-ra vonatkozó Vidékfejlesztési Programjában jelentősen átalakult a fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott támogatások rendszere. Egymásra

épülő, egymást kiegészítő elemekből álló rendszer született, amely a fiatal és képzett mezőgazdasági szakemberek számára lehetőséget biztosít új mezőgazdasági vállalkozás létrehozására, elősegítve a mezőgazdasági termelők generációváltását.

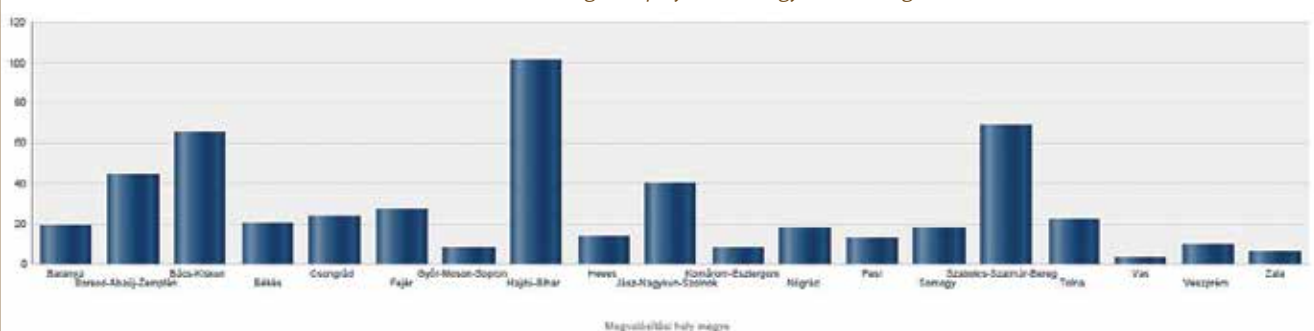
A Vidékfejlesztési Program külön, a *Fiatal Gazda Tematikus Alprogram* keretében segíti a fiatal mezőgazdasági termelőket.

Az alprogram egyik meghatározó intézkedése a fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatása, aminek a keretösszege 37,75 milliárd forint

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be:

- Az a természetes személy, aki együttesen megfelel az alábbi feltételeknek:
 - Főtevékenységként mezőgazdasági tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, aki a mezőgazdasági tevékenységet egyéni vállalkozóként, a támogatási kérelem benyújtásától számított 12 hónapnál nem régebben folytatja.
 - A támogatási kérelem benyújtásakor legalább 18 és legfeljebb 40 éves (a tá-

3. ábra: A beérkezett támogatási pályázatok megyénkénti megoszlása

Forrás: Miniszterelnökség, Agrár-vidékfejlesztésért Felelős Államtitkárság

mogatási kérelem benyújtásakor még nem töltötte be a 41. életévét).

c. Államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik.

d. A támogatási kérelem benyújtásakor kizárólagosan rendelkezik legalább 6000, de legfeljebb 25000 STÉ értékű termelési potenciállal.

2. Az a jogi személy, aki együttesen megfelel az alábbi feltételeknek:

a. A támogatási kérelem benyújtásától számított 12 hónapnál nem régebben folytat mezőgazdasági tevékenységet főtevékenységként.

b. A jogi személy kizárólagos tulajdonosa és ügyvezetője legfeljebb 12 hónapja folytat mezőgazdasági tevékenységet mint főtevékenységet egyéni vállalkozóként, vagy mezőgazdasági tevékenységet főtevékenységként végző jogi személy tulajdonosaként és ügyvezetőjeként.

c. A jogi személy kizárólagos tulajdonosa és ügyvezetője, ezáltal az irányítás, a hasznok és a pénzügyi kockázatok tekintetében tényleges és hosszú távú ellenőrzést kizárólagosan gyakorló személy, és legalább 18, legfeljebb 40 éves (a támogatási kérelem benyújtásakor még nem töltötte be a 41. életévét).

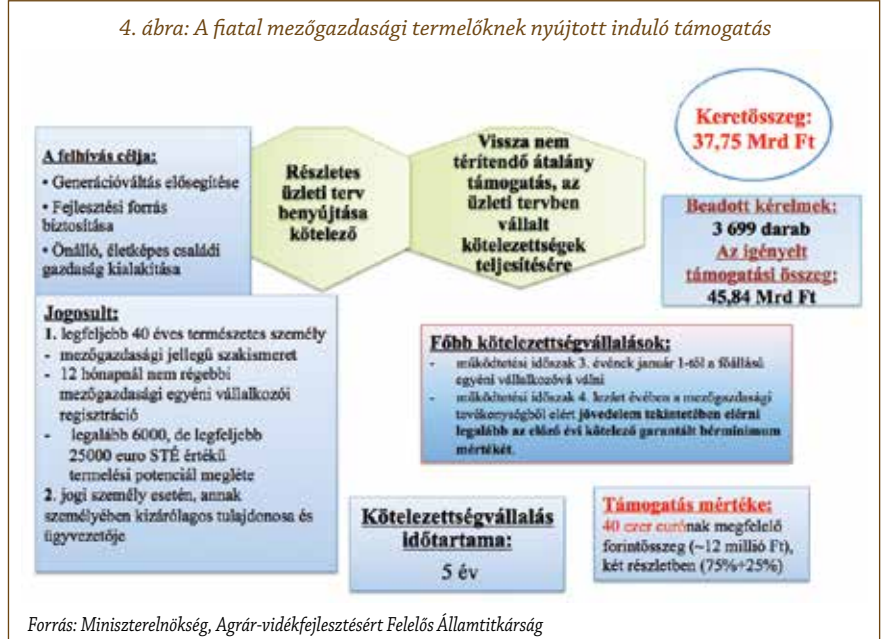
d. A jogi személy kizárólagos tulajdonosa és ügyvezetője államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik.

e. A támogatási kérelem benyújtásakor a jogi személy legalább 6000 STÉ értékű, a jogi személy és a jogi személy kizárólagos tulajdonosa és ügyvezetője együttesen legfeljebb 25000 STÉ értékű termelési potenciállal rendelkezik kizárólagosan.

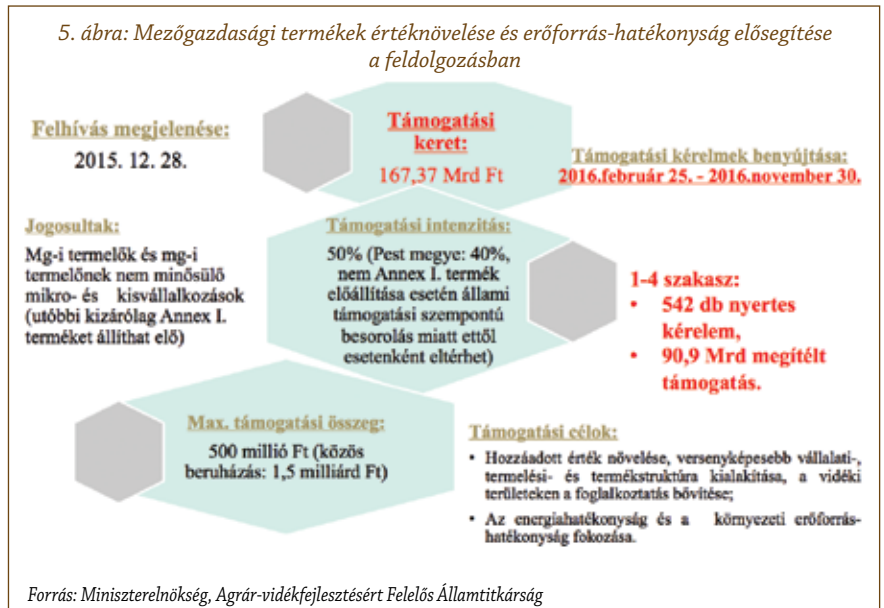
3. Kötelező részletes üzleti terv benyújtása, amelyben többek közt be kell mutatni a mezőgazdasági üzem kezdeti helyzetét, a fejlesztés szempontjából releváns termelési adottságait, tevékenysége fejlesztésének mérőföldköveit és céljait, valamint pénzügyi elemzést a vállalkozás jövedelmezőségéről.

A pályázaton öt éves időszakra nyújtott, vissza nem térítendő támogatásként 40 000 eurónak megfelelő forintösszeg nyerhető el, amely két részletben kerül kifizetésre. Az első alkalommal igényelhető támogatás a teljes összeg 75%-a, a második támogatási részlet az üzleti terv megfelelő végrehajtásától függően, de legkorábban az első igényléstől

4. ábra: A fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott induló támogatás

5. ábra: Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás-hatékonyág elősegítése a feldolgozásban

számított 36 hónap elteltével tervezhető és igényelhető, aminek az üzleti terv megfelelő teljesítése a feltétele.

Az alprogram keretében kaphatnak támogatást a fiatal mezőgazdasági termelők. Beruházási jellegű fejlesztések esetében (pl. kertészet, állattenyésztés, öntözésfejlesztés) mintegy 40 milliárd forint forrás áll a rendelkezésükre, amelynek felhasználásával továbbfejleszhetik gazdaságukat. Így a 40-50%-osra tervezett alptámogatási intenzitás felül +10 százalékpontos többlettámogatásban részesülnek, függetlenül az előző vagy mostani időszakban az induló fiatal gazdáknak kiírt támogatás elnyerésétől.

A Vidékfejlesztési Program kiemelt he-

lyen kezeli a fiatal mezőgazdasági termelők szakmai továbbképzését, szaktanácsadását. Erre a célra mintegy 3 milliárd forint áll rendelkezésre.

A fiatal mezőgazdasági termelők számára kiírt támogatási jogcím fő jellemzőit a 4. ábrán foglaltuk össze.

ÉLIP a Vidékfejlesztési Programban

2015. december 28-án jelent meg az élelmiszeripari ágazat innovációját ösztönző, 167,37 milliárd forint keretösszegű „Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás-hatékonyágának elősegítése a feldolgozásban” című (kódszáma: VP3-4.2.1-15) pályázati felhívás. A felhívás keretében a TEÁOR 10 és 11 beso-

rolás szerinti – mezőgazdasági termelőnek nem minősülő mikro- és kisvállalkozás esetén kizárólag az Európai Unióról szóló szerződés 1. számú mellékletében szereplő mezőgazdasági termékek előállítására vonatkozó – tevékenységekhez kapcsolódó, élelmiszeripari feldolgozást szolgáló projektek támogathatók.

Lehetőség van többek között a termeléshez kapcsolódó új eszközök, gépek beszerzésére, új technológiai rendszerek kialakítására, épületek, építmények kivitelezésére, továbbá az energiahatékonyság javítása céljából épületek felújítására. Támogatási kérelmet mezőgazdasági termelők, mezőgazdasági termelőnek nem minősülő mikro- és kisvállalkozások, valamint kollektív beruházás keretében termelői csoportok, termelői szervezetek, szövetkezetek és konzorciumok nyújthatnak be. Egyéni projekt esetén maximum 500 millió forint, kollektív projekt esetén maximum 1,5 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás igényelhető. A támogatás maximális mértéke a közép-magyarországi régióban az összes elszámolható költség 40%-a, nem közép-magyarországi régióban az összes elszámolható költség 50%-a.

A kötelezettségvállalási keret kimerülésére tekintettel **a támogatási kérelmek benyújtásának lehetőségét 2016. november 30-án felfüggesztettük.** Eddig az időpontig 1415 támogatási kérelem érkezett be, összesen 274,6 milliárd forintnyi támogatási igényrel. A beérkezett támogatási kérelmek közül 542 kapott támogatást, jelenleg összesen 90,9 milliárd forint megítélt támogatással. E támogatási jogcím meghatározó elemeit az 5. ábrán foglaltuk össze.

Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért

A 3,84 milliárd forint keretösszegű pályázati felhívás 2017. március 30-án jelent meg, és a Vidékfejlesztési Program keretében erre igényelhető vissza nem térítendő támogatás maximum 300 000 eurónak megfelelő forintoság volt.

A REL-csoporthoz kapcsolódó, az 5.5.1. pontnak megfelelő költségek esetében a maximális támogatási intenzitás 90%-os. A projekt keretében megvalósuló, beruházásnak minősülő költségek (5.5.2. pont) alptámogatás-intenzitása a közép-magyarországi régióban 50%, a többi régióban 60%.

A felhívás célja az ellátási lánc szereplőinek horizontális és vertikális együttműködése keretében rövid ellátási láncok és helyi, köz-

vetlen értékesítési lehetőségek létrehozása és a meglévők fejlesztése, valamint a mezőgazdasági termelők piachoz juttatása által a jövedelmük növelése, ami a promóciós tevékenység előmozdítása és közös projekttervekre alapozott értékesítési formák kialakítása, fejlesztése segítségével megvalósítható. A tartós, strukturált termelői együttműködések feladata, hogy több éves, közös projekttervre alapozott, egyéni és közös értékesítési formákat megteremtő, az alkalmi piaci megjelenést és az eseti promóciós akciókat meghaladó, a közvetlen értékesítést szolgáló együttműködések, saját üzleti modelleket alakítsanak ki.

A termelői együttműködésen alapuló, rövid láncú értékesítés üzleti modelljét minden olyan megoldás kielégíti, amelyben a termelők és a végső fogyasztó közvetlen értékesítési kapcsolatban van, vagy maximum egy közvetítő áll közöttük. Ilyen lehet többek között a rendszeres fizikai piaci megjelenés, a „boltra szállítás”, illetve a közvetítés vagy a vendéglátás számára történő rendszeres beszállítás.

A REL és az együttműködések támogatásának főbb jellemzőit a 6. ábrán foglaltuk össze.

A támogatási kérelmeket *konzorciumi vagy gazdasági társasági formában* lehet benyújtani, amelynek alapvető feltételei a következők:

- legalább öt mezőgazdasági termelő és egy piacszerző szervezet együttműködésében jönnek létre, és
- tagjaik között legalább öt, mikro- vagy kisvállalkozásnál nem nagyobb mezőgazdasági termelő van.
- A REL-csoport tagjai nem lehetnek egymásnak kapcsolatos vállalkozásai.

• A REL-csoport tagjai, illetve azok kapcsolatos vállalkozásai nem lehetnek tagjai olyan REL-csoportnak, amely a felhívás keretében már részesült támogatásban, illetve támogatói okirattal rendelkezik, vagy ugyanabban az értékelési szakaszban nyújtott be támogatási kérelmet.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (AKG)

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések célja a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, környezetvédelmi szolgáltatások nyújtása, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése. Kiemelten kívánja támogatni továbbá a biodiverzitás megőrzését a természetes életkörülményeik között (a gazdaságban), a természet, a víz, és a talaj védelmét a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, valamint környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával.

Fenti célokat a pályázati felhívások úgy próbálják elérni, hogy a gazdálkodók olyan önkéntes vállalkozásokat tehetnek, amelyeknek pozitív környezeti hozzáadott értékei vannak. Az önkéntes vállalkozások teljesítése esetén a gazdálkodók normatív, vissza nem térítendő területalapú támogatásban részesülnek. A kötelezettség vállalásának időtartama 5 év, és ezalatt a gazdálkodók évente, az egységes kérelemmel keresztül igényelhetik a kifizetést.

Az AKG-kiírást első körben – a **VP-4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási**

6. ábra: Együttműködések támogatása a rövid ellátási láncok és a helyi piacok kialakítása, fejlesztése és promóciója érdekében

Forrás: Miniszterelnökség, Agrár-vidékfejlesztésért Felelős Államtitkárság

kifizetés (a továbbiakban: AKG 2015) pályázati felhívás keretében –2015. október 7-én hirdette meg a Miniszterelnökség. A felhívás keretösszege (a hatályos éves fejlesztési keret alapján) 173,01 milliárd forint volt. A támogatási kérelmek elektronikus úton, Ügyfélkapun keresztül történő benyújtására 2015. november 7. és 2015. december 31. között volt lehetőség.

Az AKG 2015 pályázati felhívás esetében 16 különböző tematikus előíráscsoportból választhattak a gazdálkodók a támogatási kérelmeik összeállításánál. A 16 tematikus előíráscsoportból 4 horizontális, 12 pedig zonális előíráscsoport. Míg a horizontális tematikus előíráscsoportok az adott földhasználati kategóriának megfelelően az országban bárhol igényelhetők, addig a zonális tematikus előíráscsoportok igénylései a földhasználati kategórián belüli területi lehatároláshoz vannak kötve (pl. MTÉ-területek).

A Miniszterelnökség úgy döntött, hogy újabb forrást biztosít agrár-környezetgazdálkodási kifizetésre, a **VP-4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés** (továbbiakban: AKG 2016) pályázati felhívás keretében, elsősorban azért, hogy újabb lehetőséghez jussanak azok, akik az előző körben nem kaptak támogatást. A felhívás keretösszege a hatályos éves fejlesztési keret alapján 67 milliárd forint volt.

Az AKG 2016 pályázati felhívást 2016. szeptember 30-án hirdettük meg. A támogatási kérelmeket elektronikus úton, Ügyfélkapun keresztül lehetett benyújtani 2016. november 2. és 2016. december 2. között.

Azáltal, hogy a horizontális szántó és ültetvény tematikus előíráscsoportokra újabb felhívást írtunk ki, olyan gazdálkodói csoportokat terveztünk támogatni, amelyek támogatási kérelmeit a 2015-ös AKG jelentős mértékű forráshiánya miatt kellett utasítanunk. Így területi szinten is nagyobb lefedettséget biztosítunk az AKG-s kötelezettségvállalások megvalósulásának.

A horizontális szántó tematikus előíráscsoport esetében fontosnak gondoltuk, hogy minden állattartó támogatásban részesülhessen, mivel a VP-ben kisebb arányban kaptak támogatást. Éppen ezért a 2016-os AKG-pályázati felhívás horizontális szántó tematikus előíráscsoport meghirdetésével szeretnénk volna megszólítani azokat az állattartókat, akik eddig nem csatlakoztak az AKG-hoz, hogy környezettudatosabban kezdjenek gazdálkodni, és úgy termeljék meg állatállományuknak a takarmányt, hogy eközben minél inkább igaz-

odnak a környezetvédelmi szempontokhoz, elérve ezzel, hogy műtrágya helyett szerves trágyát használjanak, a tábláikba pillangós növényeket termesszenek változatos összetételben, és a biodiverzitás megőrzése érdekében mozaikossá tegyék a tábláikat.

A horizontális ültetvény tematikus előíráscsoportban a 2015-ös AKG-ban elutasított kérelmű gazdálkodók nagy része az általunk támogatni kívánt két ültetvénycsoporttal foglalkozik. A korábban említett logika mentén szükségesnek gondoltuk, hogy nekik is lehetőségük legyen támogatás igénybe vételére.

Fontos változás ugyanakkor, hogy az a támogatást igénylő, aki a 2015-ös AKG-pályázati felhívás horizontális szántó tematikus előíráscsoportja esetében támogatói okirattal rendelkezett, az a 2016-os AKG-pályázati felhívásban ugyanarra a tematikus előíráscsoportra nem nyújthatott be támogatási kérelmet.

Horizontális ültetvény tematikus előíráscsoport esetében csak abban az esetben nyújthatnak be támogatási kérelmet a gazdálkodók, ha az érintett ültetvényt igazoltan 2016. január 1. után telepítették.

A két kiírás 4-4 területének támogatási igénye a következőképpen alakult:

o VP4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés felhívás keretösszege 173,01 milliárd forint (310 Ft/€ értéken). A 2018. január 4-én éjfélig beérkezett igények összege 448 milliárd forint volt. Ebből 2018. január 5-ig 205063435834 forint összegre vállaltunk kötelezettséget.

o VP4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés felhívás keretösszege 67 milliárd forint (310 Ft/€ értéken). A 2018. január 4-én éjfélig beérkezett igények összege 112 051 701 877 forintot tett ki. Ebből 2018. január 5-ig 68 963 992 289 forint összegre vállaltunk kötelezettséget.

A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése (VP-4-10.2.1.-15)

Ennek a felhívásnak a célja az alacsony egyedszámú védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták nőivarú állományának a fajták eredeti tartási és takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti tenyésztésben történő fenntartása életképes populációkban, a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési

programokról szóló jogszabályok keretein belül. A támogatási jogcím igénybe vételének fő követelményei az alábbiak:

- A kötelezettségvállalás időtartama: 5 év.
- Támogatás: Normatív vissza nem térítendő támogatás.
- Kedvezményezettek: a génmegőrzésből származó többletköltségeket viselő állattartók.
- A felhívás meghirdetése: 2015. december 29.
- A felhívás keretösszege: 14 milliárd forint.
- A támogatási kérelem benyújtásának időszakai: 2016. február 1-29., 2017. február 1-28.
- A kötelezettségvállalás kezdete: 2016. január 1., illetve 2017. január 1.
- Védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági juh- és kecskefajták:
 - a) hortobágyi (magyar) racka,
 - b) gyimesi racka,
 - c) tejelő cigája,
 - d) cigája,
 - e) cikta,
 - f) magyar parlagi kecske,
 - g) magyar merinó.
- Támogatási összeg: 57 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/év

Védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának ex situ vagy in vitro megőrzése, továbbá a genetikai beszükülést megelőző tanácsadói tevékenységek támogatása (VP4-10.2.1.-17)

A VP 10.2.1. műveleten belül 4 célterület van, amelyek közül 3 célterület meghirdetésére kerül sor ebben a felhívásban:

1. I. célterület: In vitro génmegőrzés támogatása
2. II. célterület: Ex situ génmegőrzés támogatása
3. III. célterület: Genetikai beszükülést megelőző tanácsadói tevékenységek támogatása

A kötelezettségvállalás időtartama: 5 év. Vissza nem térítendő normatív támogatás.

Támogatott tevékenységek:

o A védett őshonos és veszélyeztetetté vált mezőgazdasági állatfajták genetikai anyagának (sperma, embrió vagy petesejt) begyűjtése, mélyhűtve való tárolásra történő előkészítése, laboratóriumi körülmények közötti tárolása mélyhűtési eljárással és genetikai vizsgálatok végzése.

o Védett őshonos és veszélyeztetetté vált hímivarú mezőgazdasági állatfajtáknak (kivéve baromfi) az eredeti tartási, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzése.

o Védett őshonos és veszélyeztetetté vált mezőgazdasági állatfajták megőrzését segítő tenyésztési, génmegőrzési feladatok ismeretése a tenyésztőkkel és szaktanácsadás a tanácsok végrehajtásában. A hasznosítási lehetőségek ismertetése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése, a hasznosítás elősegítése.

Kedvezményezettek:

o *Ex situ megőrzés esetén:* A fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezet, valamint az olyan fajták esetében, amelyeknél központi nevelés nem folyik, ezek tagjai is jogosultak a támogatásra.

o *In vitro megőrzés esetén:* a tenyésztési hatóság, az oktatási-kutatási intézmények, mesterséges termékenyítő állomások, embrióátültető állomások, spermataroló központok, a fajta fenntartásáért felelős tenyésztő szervezetek.

o *Genetikai beszűkülést megelőző tanácsadói tevékenységek támogatása esetén:* a fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezetek.

Ez egy 2017. április 30-án lejárt korábbi jogcím (17/2012 (II. 29.) VM rendelet), ezért ez az 5 éves kötelezettségvállalás csak ezt követően indulhat.

A felhívás keretösszege: 3,83 milliárd forint Védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági juh- és kecskefajták:

- hortobágyi (magyar) racka,
- gyimesi racka,
- tejelő cigája,
- cigája,
- cikta,
- magyar parlagi kecske,
- magyar merinó.

Támogatási összeg:

- Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 11 eurónak megfelelő forintösszeg/műszalma
- Genetikai vizsgálat: 36 eurónak megfelelő forintösszeg/állat
- Kos és kecskek központi felnevelése: 1,7 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap
- Genetikai beszűkülést megelőző tanácsadói tevékenységek támogatása: 833 eurónak megfelelő forintösszeg/tanácsadás

Innovációs operatív csoportok létrehozása és az innovatív projekt megvalósításához szükséges beruházás támogatása

A felhívás a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó EIP-csoportok létrehozásához és működtetéséhez nyújt támogatást. A projektek a vállalkozásokat széles

körben érintő problémák kezelését célozzák, és ennek érdekében tudományos ismeretek felhasználásával dolgoznak ki megoldásokat. Ezek lehetnek: új termék, szolgáltatás, gyakorlat, termelési eljárás, technológia, újmódi szervezési folyamat.

Pályázati felhívás az operatív csoportok létrejöttének és működésének támogatása mellett az operatív csoportok beruházásainak támogatását is szolgálja.

Az operatív csoportok az alábbi tevékenységek támogatására pályázhatnak:

- Mezőgazdasági tevékenységgel kapcsolatos innováció,
- Élelmiszer-feldolgozással, borászattal kapcsolatos innováció,
- REL-ekkel kapcsolatos innováció,
- Erdőgazdálkodással kapcsolatos innováció.

A támogatás keretösszege 26,71 milliárd forint.

Az eddig beadott kérelmek száma 65 darab, az igényelt támogatás 9 430 112 426 forint.

A támogatási kérelem benyújtásának határideje 2018. március 31.

Az Innovációs Operatív Csoportok létrehozása és az innovatív projekt megvalósításához szükséges beruházás támogatása című pályázati jogcím fő jellemzőit a 7. ábrán foglaltuk össze.

Tanyák háztartási léptékű villamosenergia- és vízellátás-, valamint szennyvízkezelési fejlesztései (VP6-7.2.1.4.17 számú felhívás)

Magyarország kormányának felhívása a vidéki térségek önkormányzatainak, illetve a vidéki térségekben tanyán élő természetes személyek háztartási léptékű villamosenergia és vízellátásának, valamint a szennyvízkezelés fejlesztését célozza.

A felhívás két célterületre:

1. célterület: Tanyák háztartási léptékű

villamosenergia és vízellátása, valamint szennyvízkezelési fejlesztés természetes személyek számára

2. célterület: Tanyák háztartási léptékű villamosenergia és vízellátása, valamint szennyvízkezelési fejlesztése a 2011. évi CLXXXIX. törvény szerinti települési önkormányzatok számára.

A kormány a felhívás feltételeinek megfelelő projekteket az 1. célterület esetében maximum 6,2 millió forint, a 2. célterület esetében maximum 50 millió forint összegű vissza nem térítendő támogatásban részesíti a rendelkezésre álló keret erejéig. A felhívás nemrégiben módosult, illetve jelenleg is módosítás alatt áll. Ez a támogatási intenzitást érinti, és az 1. célterületre 95%-os, míg a 2. célterületre 85-95%-os támogatási intenzitásra alapozva lehet benyújtani támogatási kérelmet, járási besorolástól függően.

A felhívás keretösszege 8,23 milliárd forint. A támogatási igények 2019. április 4-ig nyújthatók be.

A pályázati felhívás keretében támogatható tevékenységek mindkét célterület esetében a következők:

1. háztartási léptékű szennyvízkezelést, -tisztítást szolgáló rendszer kiépítése,
2. háztartási léptékű ivóvízellátást szolgáló rendszer kiépítése,

3. háztartási léptékű szigetüzemű vagy hálózatra kapcsolt villamosenergia-rendszer kiépítése.

A támogatást igénylőknek az alábbi területi korlátozásnak kell megfelelniük:

- a. A felhívás keretében az alábbi tanyák települések külterületein fekvő tanyák támogathatóak: Bács-Kiskun megye, Békés megye, Csongrád megye, Hajdú-Bihar megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye összes települése, továbbá Pest megye Ceglédi, Dabasi, Monori (kivéve Gyömrő), Nagykátai, Nagykőrösi, Ráckevei járásainak települései;

b. A Vidékfejlesztési Program lehatárolása értelmében nem támogathatók Budapest és a budapesti agglomerációhoz tartozó településeken végrehajtott beruházások. Az érintett településeket a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvény 1/1. számú melléklete tartalmazza.

Nem mezőgazdasági tevékenységek beindítására és fejlesztésére irányuló beruházások támogatása

Ezt a pályázati jogcímet 2017. május 12-én nyitották meg, de a 2. szakasz után, 2017. július 13-án 00.00 órától felfüggesztették.

A felhívás célja a vidéki térségekben működő, mikrovállalkozásnak minősülő mezőgazdasági termelők induló vagy már működő nem mezőgazdasági tevékenységeinek támogatása. Az intézkedés kiemelten támogatja a tanyás településeken és a vállalkozáshiányos aprófalvas területeken megvalósuló tevékenység-, illetve vállalkozás-fejlesztést. A felhívás célcsoportja a vidéki térségben működő mikrovállalkozásnak minősülő mezőgazdasági termelők.

A támogatás összege, intenzitása:

A. A felhívás feltételeinek megfelelő projektet maximum 160 000 eurónak megfelelő forintösszegű – a 2017. január elseji EKB-középfolyam szerint (309,83 Ft/EUR) 35,94 milliárd forint – vissza nem térítendő támogatásban részesítik a rendelkezésre álló forrás erejéig.

B. A 290/2014. (XI.26.) kormányrendelet szerinti kategóriába tartozó járási besorolás alapján a támogatás intenzitása:

50% nem besorolható járásban lévő település esetén;

60% „kedvezményezett” járásban lévő település esetén;

70% „fejlesztendő” és „komplex programmal fejlesztendő” járásban lévő település esetén.

A felhívás keretében az alábbi kötelezően megvalósítandó tevékenységek támogathatók önállóan (legalább egy beruházás megvalósítása úgy, hogy a fejlesztés által érintett tevékenységek nem kapcsolódhatnak elsődleges mezőgazdasági termeléshez):

a) Falusi turisztikai attrakciók és szolgáltatások létesítése, fejlesztése:

– új falusi szálláshely létesítése vagy meglévő fejlesztése esetében a projekt eredményének rendelkeznie kell a 4 napraforgós minősítést tartalmazó minősítő bizonyítvánnyal.

– Egyéb szálláshely esetében:

i. új egyéb szálláshely létesítése és meglévő fejlesztése támogatható;

ii. amennyiben a projekt a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (10. számú mellékletben nevesített településen) területén valósul meg, egyéb szálláshelyhez kapcsolódó fejlesztés támogatható.

b) A felhívás 11. számú mellékletében felsorolt listában szereplő nem mezőgazdasági termék-, szolgáltatás- és technológia-fejlesztés, a tevékenység elindításához vagy továbbfejlesztéséhez szükséges műhely vagy bemutatóter kialakítása, fejlesztése, interaktív bemutatók tartásához szükséges fejlesztések, árusítóhelyek, -csatornák kialakítása, fejlesztése (kivéve kizárólag mezőgazdasági és Annex 1 feldolgozott termékeket árusító bolt, mozgó bolt).

Mezőgazdasági és feldolgozóüzemek energiahatékonyságának javítását célzó új felhívás

2018. január 12-én jelent meg a mezőgazdasági ágazat és élelmiszeripari ágazat hatékonyabb energiafelhasználását ösztönző, 35 milliárd forint keretösszegű „Mezőgazdasági és feldolgozó üzemek energiahatékonyságának javítása” című pályázati felhívás (kódszáma: VP5-4.1.6-4.2.3-17).

A felhívásnak két célterülete van. Az első célterület (keretösszege 30 milliárd forint) a kertészeti és állattartó gazdaságok energiahatékonyságának javítását célozza, a második pedig (keretösszege 5 milliárd forint) az élelmiszer- és a borászati üzemekét. A felhívás célja kertészeti termesztésre, állattartásra, élelmiszer-feldolgozásra, borászati feldolgozásra szolgáló épületek, építmények energiahatékonyságát javító korszerűsítése, felújítása, valamint a megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazásának elősegítése.

Az 1. célterület kedvezményezettjei olyan mezőgazdasági termelők lehetnek, akik legalább 6000 euró STÉ üzemmérettel rendelkeznek, és árbevételük legalább 50%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.

Kollektív beruházásban kizárólag termelői csoport, termelői szervezet, mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet, valamint szociális szövetkezet által végrehajtott projekt támogatható.

A felhívás keretében az üzemben belüli építmények energiaigényének fedezésére szolgáló, megújuló energiaforrásokat hasz-

nosító technológiák kialakítására, fejlesztésére is lehet támogatást igényelni. Egyéni projekt esetén maximum 500 millió forint, kollektív projekt esetén maximum 1 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás igényelhető.

A támogatás maximális mértéke a közép-magyarországi régióban az összes elszámolható költség 40%-a, nem közép-magyarországi régióban az összes elszámolható költség 50%-a. Az 1. célterületen a fiatal gazdák által és a kollektív beruházások keretében végrehajtott projektek 10 százalékponttal nagyobb támogatásintenzitásra jogosultak.

Támogatott tevékenységek

I. Állattartó gazdaságok energiahatékonyságának javítása (1. célterület 1. b) pont):

Épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások:

- Állattartó telepi épületek, építmények hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségének csökkentése;
- Állattartó telepi épületek, építmények fűtési, hűtési és használatimelegvíz-rendszereinek korszerűsítése;
- Világítási rendszerek korszerűsítése;
- Beépített technológiai berendezések korszerűsítése.
- Épületgépészeti fejlesztések, új, energiatakarékos technológiák kiépítése,
- energiatakarékos berendezések beszerzése.

II. Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása (1. célterület 2. b) pont):

A támogatott tevékenységek célja a gazdasági-termelési folyamatok és a mezőgazdasági üzemben belüli építmények energiaigényének fedezése megújuló energia előállításával.

A fűtési-hűtési energiaigény, a használatimelegvíz-igény, a villamosenergia-igény részbeni vagy teljes egészében megújuló energiaforrásból való kielégítése

- napkollektorok alkalmazásával,
- biomassza alapú és hőszivattyús rendszerek telepítésével,
- geotermikus energia használatával,
- biogáz termelésével,
- napelemes rendszer kialakításával,
- szélenergia felhasználásával.

Miniszterelnökség,
Agrár-vidékfejlesztésért Felelős Államtitkárság,
EMVA Stratégiai Főosztály,
Kecskemét